

**CENTER ZA USPOSABLJANJE ELVIRA VATOVEC
STRUNJAN**

VZGOJNI NAČRT

STRUNJAN, september 2019

I. UVOD

Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- zakona o osnovni šoli;
- učnih načrtov za posamezne predmete;
- obvestil ministrstva za šolstvo in šport;
- pravil šole.

Pomen vzgojnega načrta (v nadaljevanju: VZGN)

- spodbuja delovanje šole na ravni odnosov in vzpostavlja pozitivno klimo med vsemi vključenimi;
- je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje;
- je dogovor za premišljeno, organizirano ciljno naravnano delovanje šole in vsakega zaposlenega v njen;
- avtonomno kreiranje »pravil igre« glede na delo in življenje šole ter sodelovanje z okoljem;
- enotno delovanje in enoten pogled na ključne vzgojne ukrepe;
- vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci.

II. SPLOŠNE DOLOČBE

Vzgojni načrt vsebuje:

- okvir pravic in dolžnosti ter vzgojnih ukrepov;
- dogovor o skupnih vrednotah, ki veljajo za vse učitelje in učence;
- dogovor o enotnem vzgojnem delovanju učiteljev in staršev;
- specifične vzgojne strategije, ki veljajo za posebne skupine učencev;
- poudarki na strpnosti, spoštovanju, ...

Vzgojni načrt je:

- oblikovan na osnovi vizije in poslanstva šole,
- letnega delovnega načrta šole,
- način izvajanja kurikuluma šole,
- rezultat sodelovanja in konsenza med strokovnimi delavci šole, starši, učenci.

Z vzgojnim načrtom šola določi:

- **NAČINE DOSEGANJA IN URESNIČEVANJA CILJEV IN VREDNOT z:**
 - upoštevanjem potreb in interesov učencev,
 - upoštevanjem posebnosti širšega okolja...
- **VZGOJNE DEJAVNOSTI:**
 - proaktivne in preventivne dejavnosti,
 - svetovanje in usmerjanje ter
- **VZGOJNE POSTOPKE:**
 - povračilo škode - restitucija
 - pomoč tretje osebe - mediacija ...
- **PRAVICE IN DOLŽNOSTI UČENCEV V ŠOLI**
- **POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE**
- **KRŠITVE IN VZGOJNE UKREPE**
 - opomine
 - ukinitve nekaterih pravic (ki so povezane s kršitvami pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov ...);
 - povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
 - zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov v soglasju staršev;

- dodatno spremstvo strokovnega delavca;
- organiziranje nadomestnega vzgojno-izobraževalnega proces v šoli;
- odstranitev učenca od pouka;
- premestitev v drugo šolo-prešolanje.
- **OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI**
 - njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje
- **URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA**
 - strokovna odgovornost za realizacijo vzgojnega načrta šole

III. DOSEGANJE IN URESNIČEVANJE CILJEV IN VREDNOT

III.1. Načini doseganja in uresničevanja ciljev

Za doseganje in uresničevanje ciljev osnovnošolskega izobraževanja bomo v šoli:

- zagotavljali kvalitetno vzgojnoizobraževalno delo in pogoje za delo, ki bo omogočalo osebni razvoj učencev v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje
- z različnimi aktivnostmi, predavanji, ogledi in obiski spodbujali skladni telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- organizirali različna srečanja kjer bodo učenci s sodelovanjem razvijali medsebojno strpnost, spoštovanje, sprejemanje drugačnosti za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- ob državnih in kulturnih praznikih organizirali proslave, prireditve in kulturne dejavnosti s katerimi bomo razvijali zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- s projekti, tekmovanji in sodelovanji bomo razvijali pri učencih pismenosti v slovenskem jeziku kot sporazumevanje v tujih jezikih ter razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- s samoevalvacijo primerjali mednarodno primerljive standarde znanja.

III.2. Razvijali bomo varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev tako, da bomo:

- organizirali vzgojno izobraževalno delo na način, ko bo upošteval celovit in vsestranski razvoj učenca in obenem spoštoval otrokovo individualnost in podpiral ustvarjalnost,
- vzpostavili bomo čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje,
- zagotovili varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem se ne bodo počutili sprejete in varne in bodo dosegali čim boljši dosežki v skladu s svojimi zmožnostmi,
- spodbujali vključenost posameznika v skupino, obvladovanje ustreznih veščin komunikacije in sodelovanja, da posameznik lahko dela v skupini in prispeva k njeni in lastni osebni rasti,
- izvajali vzgojne dejavnosti primerno razvojni stopnji,
- razvijali sodelovalni odnos: delavci šole – starši – učenci.

III.3. Doseganja in uresničevanja vrednot

Vrednote so smerokazi - z njihovo pomočjo vemo, kam naj »potujemo«. Iz njih izvirajo prepričanja in stališča, zavzetost in dolgoročni cilji. Zato je izbor vrednot bistven sestavni del vzgojnega načrta.

Razvijali bomo:

- **univerzalne vrednote:** enakopravnost, pravičnost, človeško dostojanstvo, nediskriminacija, odgovornost, medsebojna odvisnost, solidarnost, učenje človekovih pravic ipd.,
- **nacionalne vrednote:** negovanje maternega jezika, biti odgovoren državljan, poznavanje slovenske kulture in zgodovine, spoštovanje kulturne dediščine, ipd.,
- **šolske vrednote:** učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim izpostavlja humani razvoj, sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje, zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno

celovitost, spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete, sprejemanje sebe in skrb zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme.

- **lokalne vrednote:** ohranjanje narave dediščine (čiščenje okolja, skrb za šolski vrt, rože, živali pozimi...).

IV. VZGOJNE DEJAVNOSTI in DELOVANJE

IV.1. PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Za varno in spodbudno okolje in za doseganje ciljev bomo v šoli uvajali proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena Zakona o osnovni šoli in potrebe po:

- **varnosti** in odsotnosti strahu.
- **sprejetosti, pripadnosti in vključenosti.**
- individualnosti, **uspešnosti** in potrjevanju.
- **svobodi, izbiri, ustvarjalnosti.**
- **gibanju in sprostitvi.**

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako, da:

- se bodo učenci v šoli počutili varno,
- bodo pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni in
- bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje in sprejemali omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Posebno pozornost bomo namenili:

- oblikovanju dobrih medosebnih odnosov,
- solidarnosti in skrbi za vrstnike,
- spoštovanju in upoštevanju različnosti,
- reševanju problemov ki zadevajo razred,
- razvijanju moralnih vrednot,
- sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in
- kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Posebej bomo skrbeli:

- za učence, ki se težje vključujejo v skupino in so zaradi tega lahko žrtve vrstniškega nasilja,
- za odkrivanje prikritih oblik nezaželenega vedenja,
- spodbujalo se bo razvijanje socialnih veščin, vrstniško sodelovanje in posredovanje,
- razrednik bo zato skrbno spremljal razred in dogajanja med učenci in se bo odzival na probleme razreda in pri reševanju težjih problemov bo k sodelovanju povabil svetovalno službo šole.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bodo organizirane v okvirih ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, v času interesnih dejavnosti ali kot posebni šolski projekti.

Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost:

- odnosi z vrstniki in socialne veščine,
- medvrstniško nasilje,
- nenasilno reševanje konfliktov,
- odnosi med spoloma,
- nespoštovanje zasebnosti pri uporabi mobilnih telefonov,
- pridobivanje ustreznih navad za zdrav slog življenja (prehrana, gibanje, idr.),
- odvisnosti...

Stalne oblike, ki jih bomo uveljavljali:

- informiranje,
- povezovanje,
- sodelovanje in vključevanje staršev v življenje in delo šole,

- učenje in zavedanje o vsakdanjih življenjskih težavah in problemih, s posebnim poudarkom na reševanju, medvrstniških problemov (nasilje, socialna ne vključenost,....),
- izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

Spodbujali bomo:

- razumevanje, da smo ob siceršnji odgovornosti zase odgovorni tudi za druge,
- da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah,
- vrstniško pomoč in solidarnost v konkretnih šolskih situacijah.

Šola bo vsaj enkrat na leto na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih nivojih in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagala probleme preseči in rešiti. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Šola bo vsako leto organizirali prireditve in oblike dela (dnevi odprtih vrat), na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev in se posredno vključevali v nekatere skupnostne dejavnosti šole (delavnice, delovne akcije, razstave, izleti, tekmovanja, dnevi dejavnosti, ipd.).

Vsakodnevna usmeritev šole bo namenjena večjemu nadzoru učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša.

Vzpostavljali bomo pogoje za:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje.
- Oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja – pravila šole in oddelka.
- Sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč.
- Poudarjanje in nagrajevanje zgledega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju.
- Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov.
- Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja.
- Izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.
- Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole.
- Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje.
- Druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola.

Vzgojno delovanje obsega posledice kršitev pravil šole. Uporablja se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti.

IV.2. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje bo namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi,
- z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje bo potekalo:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali
- v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se bomo dogovarjali s starši sprotno za vsak primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje bo potekalo v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki zadeva:

- šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- odnose z vrstniki in

- enkratne ali občasne kršitve šolskega reda.

O vsebini in ciljnih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se bodo dogovorili učitelji s čimer bodo seznanjeni starši obravnavanega učenca.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali obravnavo psiho-socialno pomoč v zunanjih ustanovah.

Oblike pomoči:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje učenca v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasni individualni programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- oblikujejo lastne cilje in načine samouresničevanja,
- da učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače šolsko delo,
- da spremljajo svoje delo in uspešnost,
- razmišljajo, presojujejo in vrednotijo svoje vedenje in ravnanje drugih,
- prevzemajo odgovornosti za svoje ravnanje,
- se znajo vživeti v ravnanje drugih (empatija),
- razumejo razloge za neprimerno vedenje,
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte,
- znajo ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, frustracije, apatičnost,
- razvijejo pozitivno samopodobo,
- dosežajo cilje, ki jih zastavi šola, ipd.

IV.3. RESTITUCIJA

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije:

- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo.
- Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Spodbuja pozitivno vedenje, ne obrambnih vedenj kot kritika in kazen, ter poudarja vrednote.
- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Ukrepi v postopku restitucije

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno:

- psihološko,
- socialno ali
- materialno škodo.

Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje, kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

IV.4. MEDIACIJA

Za reševanje konfliktov med učenci in ustvarjanje pozitivne klime med učenci bo šola postopno uvajala obliko mediacije, ki predstavlja način mirnega, konstruktivnega in dogovornega načina reševanja konfliktov in sporov med učenci.

Mediacija je postopek, s katerim se oseba, ki ima problem ali konflikt, s pomočjo tretje osebe, posrednika ali mediatorja, pogovori ali ugotovi, kje so točke spora.

Splošni cilji mediacije

- zmanjšanje psihičnega trpljenja prizadetih,
- oživljanje konstruktivne komunikacije,
- izboljšanje sodelovanja,
- krepitev samoodgovornosti,
- ohranjanje dostojanstva,
- krepitev samospoštovanja,
- razvijanje pogajalskih sposobnosti,
- širjenje informiranosti,
- usposabljanje za samostojno reševanje konfliktov,
- razvijanje vzgojne komponente pri odraščajoči mladini.

Vrstniško mediacijo izvajajo usposobljeni strokovni delavci šole s soglasjem staršev.

Z uvajanjem mediacije v šole bomo s predavanji in delavnicami mlade izobrazili in naučili:

- tehnik uspešnega in učinkovitega reševanja konfliktov, ki nastajajo v šoli,
- oblikovali koncept rešitve, da postaneta oba udeleženca zmagovalca,
- strpnosti,
- boljšega in predvsem učinkovitega komuniciranja,
- lažjega spopadanja s konfliktnimi situacijami,
- konstruktivnega reševanja konfliktov v prihodnje.

IV.5. PROJEKTNE AKTIVNOSTI NA NIVOJU SOCIALNEGA SISTEMA

V tem šolskem letu bomo izvajali naslednje projektne aktivnosti:

- zaščitništvo mlajšim in šibkejšim,
- boj proti nasilništvu, ... ,
- sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč,
- poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju,
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

Vsebine projektnih aktivnosti bodo vključene v:

- **razredne ure**
 - vrednote, s poudarkom na odnosih...
- **tematske klepetalnice na predmetni stopnji**
 - poklicno usmerjanje,
 - strokovne delavnice po posameznih predmetih ali predmetnih področjih...
- **pouk**
 1. vzpodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev

2. pomen sprotnega dela,
3. medvrstniška pomoč pri pouku,
4. ustvarjalni kotički v OPB...

- **razširjeni preventivni program**

- Odraščanje in mi,
- delavnica o preprečevanju nasilja,
- delavnica o nevarnostih odvisnosti...

IV.6. VZPODBUJANJE SAMOVREDNOTENJA ALI SAMOPRESOJA

Za večji samonadzor bomo učencem posredovali čim več in čim pogosteje ustrezna povratna sporočila s katerimi jih bomo seznanili kaj dela prav in kaj narobe in jim s tem pomagali ustvariti sistem samostojnih odločitev, s katerimi bodo učinkovito usmerjali svoje vedenje.

Pozitivna povratna sporočila, ki se nanašajo na osebnosti učencev, utrjujejo njihovo pozitivno samopodobo.

Pozitivna in negativna povratna sporočila o vedenju učencev so:

- verbalna in
- neverbalna.

Pozitivna neverbalna povratna sporočila na vedenje so:

- nagrade,
- priznanja,
- pohvale

Negativna neverbalna povratna sporočila za vedenje so:

- uveljavljanje posledic kršitev pravic drugih oziroma
- kršitev pravil

V. PRAVICE IN DOLŽNOSTI UČENCEV V ŠOLI

V.1. PRAVICE UČENCA V ŠOLI:

- da obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
- da pridobiva znanje, spretnosti in navade za vseživljenjsko učenje,
- da mu je v šoli zagotovljeno varno in spodbudno okolje,
- da šola organizira življenje in delo s spoštovanjem univerzalnih civilizacijskih vrednot in posebnosti različnih kultur,
- da mu šola zagotavlja enakopravno obravnavanje ne glede na spol, raso in etnično pripadnost, veroizpoved, socialni status družine in druge okoliščine,
- da šola zagotovi varovanje njegovih osebnih podatkov v skladu z zakonom in drugimi predpisi,
- da učitelji in drugi delavci šole spoštujejo njegovo osebnost in individualnost ter njegovo človeško dostojanstvo in pravico do zasebnosti,
- da mu je omogočeno tudi izven pouka pridobiti dodatno razlago in nasvet,
- da se pri pouku upošteva njegova radovednost ter razvojne značilnosti, predznanje in individualne posebnosti,
- da pri pouku dobi kakovostne informacije, ki sledijo sodobnemu razvoju znanosti in strok,
- da dobi o svojem delu sprotno, pravično in utemeljeno povratno informacijo,
- da dobi pri svojem delu pomoč in podporo, če ju potrebuje,
- da svoji razvojni stopnji primerno sodeluje pri oblikovanju dnevov dejavnosti, ekskurzij, interesnih dejavnosti in prireditvev šole,
- da se lahko svobodno izreče o vseh vprašanih iz življenja in dela šole,
- da se vključuje v delo oddelčne skupnosti učencev, skupnosti učencev šole in šolskega parlamenta, da sodeluje pri ocenjevanju,
- da sodeluje pri dogovorjenih skupnih aktivnostih.

V.2. DOLŽNOSTI UČENCA V ŠOLI:

- da spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole in ima spoštljiv in strpen odnos do individualnosti, človeškega dostojanstva, etnične pripadnosti, veroizpovedi, rase in spola,
- da izpolni osnovnošolsko obveznost,
- da redno in točno obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
- da izpolnjuje svoje učne in druge šolske obveznosti,
- da učencev in delavcev šole ne ovira in ne moti pri delu,
- da v šoli in izven šole skrbi za lastno zdravje in varnost ter ne ogroža zdravja in varnosti ter osebne integritete drugih učencev in delavcev šole,
- da spoštuje pravila hišnega reda,
- da varuje in odgovorno ravna s premoženjem šole ter lastnino učencev in delavcev šole ter le-tega namerno ne poškoduje,
- da se spoštljivo vede do drugih,
- da sodeluje pri urejanju šole in šolske okolice, dogovorjenem v oddelčni skupnosti ali skupnosti učencev šole,
- da sodeluje pri dogovorjenih oblikah dežurstva učencev.

V.3. IZOSTANKI OD POUKA:

Učenec mora prisostvovati pouku in dejavnostim obveznega programa.

Starši morajo najkasneje v petih dneh po izostanku učenca razredniku sporočiti vzrok izostanka. Odsotnost učenca morajo starši opravičiti osebno ali v pisni obliki. Če starši iz opravičljivih razlogov opravičilo predložijo po izteku tega roka, razrednik opravičilo upošteva.

Če učenec izostane več kot pet dni, starši pa razredniku niso sporočili vzroka izostanka, razrednik o izostanku učenca obvesti starše in jih pozove, da sporočijo vzrok izostanka.

Če razrednik v omenjenem roku ne prejme opravičila, šteje izostanke za neopravičene in ukrepa v skladu z vzgojnim načrtom.

Kadar učenec izostane zaradi bolezni več kot 5 šolskih dni, lahko razrednik zahteva uradno zdravniško potrdilo o opravičenosti izostanka. Uradno zdravniško potrdilo izda zdravnik na predpisanem obrazcu, ki mora biti opremljen s stampiljko izvajalca zdravstvene dejavnosti in stampiljko ter podpisom zdravnika.

Če razrednik ugotovi, da je opravičilo lažno, izostanka ne opraviči in ukrepa v skladu z vzgojnim načrtom.

Razrednik sproti pregleduje izostanke učencev in ustrezno ukrepa.

A) NAPOVEDANA ODSOTNOST

Učenec lahko izostane, ne da bi starši sporočili vzrok izostanka, če njegov izostanek razredniku vnaprej napovejo. Ta izostanek lahko strnjeno ali v več delih traja največ pet dni v letu.

Ravnatelj lahko na podlagi obrazložene prošnje staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka.

Odsotnost učenca pri posamezni uri pouka oziroma drugi dejavnosti dovoli učitelj, ki vodi to uro oziroma dejavnost, in o tem obvesti razrednika.

B) VODENJE ODSOTNOSTI

Vse izostanke učencev pri pouku in dejavnostih iz obveznega programa vodi razrednik v dnevniku dela za posamezni oddelek.

Sprotne izostanke vpisuje učitelj, ki vodi posamezno uro, najavljene odsotnosti pa vpisuje v dnevnik dela razrednik. O odsotnosti zaradi sodelovanja pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih in srečanjih, na katerih učenci sodelujejo v imenu šole, razrednik obvesti starše. Navedene odsotnosti so opravičene.

C) OPROSTITEV SODELOVANJA IZ ZDRAVSTVENIH RAZLOGOV

Posamezni učenec je lahko iz zdravstvenih razlogov oproščen sodelovanja pri določenih urah pouka in drugih dejavnostih osnovne šole.

Starši učenca morajo predložiti razredniku mnenje in navodilo zdravstvene službe. Razrednik o tem takoj obvesti učitelje oziroma druge sodelavce, ki izvajajo pouk ali druge dejavnosti šole. V dnevnik šolskega dela razrednik vpiše čas trajanja oprostitve.

Učenec, ki je oproščen sodelovanja pri posamezni uri pouka, mora tej uri prisostvovati in opraviti naloge, ki ne ogrožajo njegovega zdravstvenega stanja in jih sme opravljati v skladu z navodili zdravstvene službe. Če učenec zaradi zdravstvenih razlogov ne more opravljati nobene naloge, šola zanj organizira nadomestno dejavnost.

D) NEOPRAVIČENI IZOSTANKI

Za neopravičen izostanek se šteje neopravičena odsotnost učenca pri pouku in dejavnostih obveznega programa.

Neopravičeni izostanki so občasni, če učenec izostaja le pri urah pouka posameznih predmetov, ali strnjeni, če izostanek traja več ur ali šolskih dni zaporedoma. Izostanke učenca pri razširjenem programu se evidentira. Razrednik o izostankih obvesti starše.

V izjemnih primerih in po proučitvi vseh okoliščin ravnatelj v sodelovanju z razrednikom in svetovalno službo odloči, da se izostanek učenca ne bo obravnaval kot neopravičeni izostanek, če oceni, da je vzrok izostanka take narave, da učenec potrebuje pomoč oziroma svetovanje.

VI. POHVALE, PRIZNANJA in NAGRADE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec/ka ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, torej pozitiven zgled v oddelku,
- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven pouka,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolski skupnosti,
- spoštljiv odnos do odraslih in nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- vzoren obisk pouka,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog ustne ali pisne pohvale.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri raznih interesnih dejavnostih,
- doseganje vidnih rezultatov na športnih področjih, kjer učenci predstavljajo šolo,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in šolskem parlamentu,
- ob drugih razlogih, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja.

Nagrade se podeljujejo učencem v obliki:

- pripomočkov, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih,
- knjižnih nagrad,
- drugih posebnih ugodnosti ali »sladke nagrade«.

Nagrado lahko dobi posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost.

VII. KRŠITVE IN VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev šolskega reda in šolskih pravil. Odločitev je lahko individualna (učitelj) ali skupinska (konferenca).

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi/postopki so usmerjeni pedagoško strokovni postopki, ki se uporabijo pri ponavljajočih, pogostejših in obsežnejših kršitvah pravil šolskega reda. Uporabljajo se v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči, ne korigira svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni sposoben.

Vzgojni ukrepi torej posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustna zahteva učečega učitelja,
- sklep katerega od organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj),
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju,
- obveza učenca o določenem ravnanju ipd.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo kot:

- zaznamki v »zvezku« ,
- zapisi določenih služb oz. organov ali pa
- zapisniški sklepi učiteljske konference.

VII.1. KRŠITVE IN HUJŠE KRŠITVE UČENCA

Učenec, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti, stori **KRŠITEV**.

HUJŠE KRŠITVE v skladu z vzgojnim načrtom so:

- ponavljajoče istovrstne kršitve iz IV. dela vzgojnega načrta, za katere so že bili izrečeni vzgojni ukrepi,
- občasni neopravičeni izostanki nad 15 oziroma strnjeni neopravičeni izostanki nad 18 ur,
- uporaba pirotehničnih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih ekskurzijah,
- izsiljevanje drugih učencev ali delavcev šole,
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- popravljanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo,
- uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
- grob verbalni napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev in delavcev šole,
- kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev in napeljevanje sošolcev k takemu dejanju v času pouka, dnevnih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,

- prihod oziroma prisotnost pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- grožnje s sredstvi, ki lahko ogrozijo varnost ljudi in premoženja med bivanjem v šoli,
- nasilno izražanje nestrpnosti do drugih oseb (zaradi socialnih, kulturnih, verskih, ideoloških, rasnih, spolnih in drugih različnosti ljudi), ki je storjeno v šoli ali zoper učence in delavce šole,
- kazniva dejanja zoper telesno nedotakljivost (verbalno, psihično, fizično in spolno nasilje) učencev in zaposlenih v šoli,
- psihično, fizično ali spolno nasilje,
- posedovanje kakršnihkoli priprav, ki veljajo za hladno, strelno orožje ali eksplozivna sredstva.

O teži posameznega prekrška odločajo strokovni delavci šole tudi na osnovi razgovorov z vsemi vpletenimi in ob upoštevanju vseh znanih okoliščin situacije.

VII.2. IZREKANJE VZGOJNIH UKREPOV

Učencu se zaradi storjenih kršitev lahko izrečejo vzgojni ukrepi, določeni s tem vzgojnim načrtom. Za hujše kršitve, določene v VIII. delu vzgojnega načrta, se izreče vzgojni ukrep, razen če razrednik oceni, da učenec potrebuje pomoč oziroma svetovanje.

VII.3. PREDLOG ZA ZAČETEK POSTOPKA

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starši ali učenec. Razrednik razišče okoliščine domnevne kršitve, zbere dodatne informacije od morebitnih očitvidcev in se pogovori z učencem, tako da lahko le-ta pojasni vse o domnevni kršitvi.

Če je na podlagi okoliščin mogoče sklepati, da bo po zaključku obravnave kršitve uporabljen eden od vzgojnih ukrepov, mora razrednik o kršitvi takoj obvestiti starše.

VII.4. IZBIRA VZGOJNEGA UKREPA

Razrednik mora pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa mora razrednik upoštevati:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve.

VII.5. VZGOJNI UKREPI - OPOMINI

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin

Vzgojni opomin šola izreče za kršitve, ki so bile storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v:

- letnem delovnem načrtu,
- hišnem redu,
- pravilih šolskega reda in
- drugih aktih šole,

ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi, določeni z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda, niso dosegli namena.

V posameznem šolskem letu lahko učencu izreče učiteljski zbor vzgojni opomin največ trikrat. Če je bil učencu izrečen drugi vzgojni opomin v šolskem letu mora šola obvestiti starše o tem, da lahko učenca po izrečenem tretjem vzgojnem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev, če:

- učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Glede na ugotovitve v postopku obravnave kršitve ter ob upoštevanju okoliščin se razrednik lahko odloči, da:

- učenca pokliče na pogovor in mu izreče ustni opomin,
- učenca pokliče na pogovor in mu izreče pisni opomin,
- učenca pokliče na pogovor in mu izreče strogi opomin razrednika,
- predlaga, da se učencu izreče opomin oddelčnega učiteljskega zbora; če je predlog sprejet, razrednik pozove učenca in starše na pogovor, jim izroči opomin.
- predlaga, da se učencu izreče opomin ravnatelja; če ravnatelj učencu izreče opomin, pozove učenca in starše na pogovor in jim ga izroči.
- predlaga, da se učencu izreče opomin učiteljskega zbora; če mu ga le-ta izreče, ravnatelj pozove učenca in starše na pogovor ter jim ga izroči.

Učencu, ki ima podaljšan status učenca, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora v skladu s 55. členom Zakona o osnovni šoli prepove obiskovati osnovno šolo.

Individualizirani vzgojni načrt

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, najkasneje v desetih delovnih dneh od izrečenega opomina pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. Pri pripravi individualiziranega vzgojnega načrta lahko sodelujejo tudi starši učenca.

Šola spremlja izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta.

Za učenca, ki se prešola na drugo šolo, individualizirani vzgojni načrt pripravi ta šola.

Prešolanje v drugo šolo

V skrajnem primeru je posledica treh izrečenih vzgojnih opominov premestitev učenca v drugo šolo brez soglasja staršev. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Šola lahko vključi ali prešola učenca v drugo šolo:

- v soglasju ali
- na zahtevo staršev ali
- brez soglasja staršev.

o S soglasjem staršev

Šola lahko vključi učenca v drugo šolo v soglasju ali na zahtevo staršev, če je potrebno iz:

- učnih ali
- vzgojnih razlogov.

o Brez soglasja staršev

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje Centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Z vključitvijo mora soglašati šola v katero se učenec vključuje. Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena Zakona o osnovni šoli je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi.

VII.6. DRUGI VZGOJNI UKREPI

Izrekanje drugih vzgojnih ukrepov

Drugi ali alternativni ukrepi se lahko izrečejo učencu namesto formalnih ukrepov/opominov zlasti za lažje kršitve, lahko pa se jih izreče tudi hkrati ob formalnem ukrepu. Vsak primer je treba posebej skrbno obravnavati in presoditi, na kakšen način je moč doseči najustreznejši vzgojni smoter, ki bi bil predvsem za učenca najboljši in prav tako za skupnost sprejemljiv oziroma izvedljiv.

Alternativni ukrep določijo razrednik ali oddelčni učiteljski zbor.

Določijo se:

- vrsto alternativnega ukrepa,
- način izvrševanja ukrepa,
- trajanje,
- kraj,
- rok,
- osebo za spremljanje alternativnega ukrepa.

Drugi vzgojni ukrepi:

- **POVEČAN NADZOR** nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku, ko učenec čaka na drugo dejavnost po urniku. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda in bi lahko med čakanjem izpeljal neprimerno dejanje ali povzročil škodo ali ima prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanje v istih prostorih.
- **ZADRŽANJE NA RAZGOVORU PO POUKU** v zvezi z reševanjem problemov, ki jih učenec povzroča med poukom, lahko učitelj zadrži učenca zaradi razgovora po pouku, s predhodnim soglasjem starša.
- **DODATNO SPREMSTVO** ali pa za nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli**. V primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko povzročijo ogrožanje svoje in varnosti drugih, poskrbi za posebno spremstvo strokovnega delavca v primerih, ko pa to ni možno, pa poskrbi za nadomestni vzgojno izobraževalni proces v šoli.
- opravljanje neopravljenih obveznosti izven predvidenega časa v dogovoru s starši;
- redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki s strokovnim delavcem (razrednik, svetovalni delavec, učitelj, psiholog) za razgovor o dogajanju in doživljanju v šoli;
- **POGOSTEJŠI PRIHODI STARŠEV** (npr. tedenski) v šolo in razgovor z učencem in strokovnim delavcem o dogajanju in doživljanju v šoli;
- v primerih, ko gre za pogoste ali resne kršitve šolskega reda, lahko, v soglasju s starši, zadržimo učenca vnaprej, zaradi pojasnitve okoliščin dogodka in zahtevami za pojasnitev njegovega vedenja;
- vabilo na razgovor v izven šolskem času, skupaj s starši;
- prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov;
- prepoved nekaterih neustreznih oblik vedenja;
- prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanje v istih prostorih;
- **ZAČASEN ODVZEM NAPRAV ALI PREDMETOV**, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvezel, še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo.
- kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za omilitev tega vedenja, lahko učitelj odredi učencu, da zapusti pouk. **ODSTRANITEV UČENCA OD POUKA** je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka mora še isti dan opraviti razgovor z njim in se dogovoriti o pravilih vedenja v prihodnje. Skupaj analizirata

nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj.

- **UČENJE IN DELO IZVEN MATIČNEGA RAZREDA** (začasna premestitev v drug prostor).
- **PREPOVED OBISKOVANJA NEKATERIH DEJAVNOSTI** (interesnih dejavnosti...).
- **ODVZEM NEKATERIH DODATNIH UGODNOSTI** (prepoved igre na računalniku...).
- **RESTITUCIJA**
- **MEDIACIJA**
- **NAPOTITEV NA PREIZKUS PRISOTNOSTI PSIHOAKTIVNIH SUBSTANC.**
- **REFLEKSIJA** kot povratno sporočanje brez sodb.
- **PREUSMERJANJE IN PRESTRUKTURIRANJE DEJAVNOSTI.**
- **KORISTNO DELO V ŠOLI**, razredu ali širši okolici.
- **KONFRONTACIJA** (jasno izražena pričakovanja, kompletnost in konsistentnost od začetka do konca, jasno izražena skrb za otroka).
- **NEPOSREDEN STIK** (predvsem pri mlajših učencih lahko pomagamo, tako da učenca vodimo za roko, ga potegnemo iz pretepa, ga stisnemo k sebi in ga pomirimo).
- **POBOTANJE** oziroma **poravnava konflikta.**
- **POPRAVA ŠKODLJIVIH POSLEDIC** učenčevega ravnanja.
- kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za omilitev tega vedenja, lahko učitelj odredi učencu, da zapusti pouk. **ODSTRANITEV UČENCA OD POUKA** je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka, mora še isti dan opraviti razgovor z njim in se dogovoriti o pravih vedenja v prihodnje. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj.
- **ZAČASNA IZKLJUČITEV IZ REDNIH PEDAGOŠKIH DEJAVNOSTI.** Učencu šola lahko občasno zagotovi doseganje ciljev izobraževanja tudi v drugih oblikah organiziranega dela z učenci z namenom, da se učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk (50. člen ZOŠ). Če učenec z neprimernim odnosom ovira vzgojno-izobraževalno delo, lahko, v dogovoru s starši, nekaj časa ostane doma. Šola v dogovoru s starši zagotovi, da bo učenec deležen enakega obsega učne snovi kot njegovi sošolci. Iz istega razloga lahko učenec ostane v šoli (ali doma) v času izvajanja izvenšolskih dejavnosti. V tem primeru šola učencu zagotovi doseganje ciljev izobraževanja v drugih oblikah.

Učencu in njegovim staršem pojasnimo razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa in načine, s katerimi bomo preverili ali je ukrep učinkoval.

V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej, ko je mogoče, praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in se mu morajo podrediti.

VII.7. VZGOJNI POSTOPKI V PRIMERU UPORABE ELEKTRONSKIH NAPRAV

Uporaba elektronskih naprav (mobilni telefon, tablični računalnik in druge elektronske naprave) v šoli ni dovoljena, razen ob izvajanju tehniških, športnih, kulturnih, naravoslovnih dni, v šoli v naravi, na ekskurzijah... Učenec jo lahko izjemoma uporabi le ob izrecnem dovoljenju učitelja.

Če učenec napravo nedovoljeno uporablja, mu jo učitelj odvzame. Učenec mora napravo izklopiti, učitelj jo spravi v kuverto, nanjo napiše ime in priimek učenca, jo preda ravnatelju in o tem obvesti starše. Naprava se zadrži do prihoda staršev.

VII.8. SOODGOVORNOST

V primeru kršitve šolskega reda so sošolci dolžni o tem obvestiti razrednika. V nasprotnem primeru o teži njihove soodgovornosti odloča učiteljski zbor.

VII.9. OBMOČJE VELJAVNOSTI

Vse navedene prepovedi in kategorije kršitev (lažje, težje in najtežje) veljajo:

- za vse učence šole, smiselno pa se uporabljajo tudi za starše oziroma druge zakonite zastopnike učencev, delavce, obiskovalce in druge sodelavce šole, ki so povezani z življenjem in delom v šoli.

Veljajo med delovnimi dnevi; ob sobotah, nedeljah in v času počitnic pa le, kadar je tako določeno s šolskim koledarjem.

Veljajo za območje prostorov šole, ožje okolice šole (dvorišča, igrišča, zelenice, park), območje izvajanja vzgojno-izobraževalnih in drugih dejavnosti šole izven prostorov oziroma površin šole.

VII.10. UGOVOR NA IZVAJANJE VZGOJNEGA DELOVANJA ŠOLE

Učenec in njegovi starši lahko pisno podajo ugovor razredniku, šolski svetovalni službi ali ravnatelju glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30 dneh ne dobijo pisnega odgovora, oziroma če z njim niso zadovoljni, lahko dajo predlog za inšpekcijski nadzor.

VII.11. DRUGI VZGOJNI POSTOPKI

Vzgojni postopki v primeru pozitivnega testa na prepovedane droge in psihotropna sredstva

Testiranje na prisotnost drog in psihotropnih sredstev lahko predlaga strokovni delavec CUEV Strunjan v dogovoru z razrednikom.

Testiranje opravi medicinska sestra. Starši podpišejo soglasje o napotitvi na preizkuse prisotnosti substanc v primeru suma intoksikacije.

Postopnost ukrepanja:

- pogovor z mladostnikom (razrednik, psiholog, če je v obravnavi),
- pogovor s starši,
- napotitev mladostnika in staršev na informativni pogovor oz. obravnavo v ustrezno ustanovo,
- seznanitev mladostnika z vzgojnimi ukrepi, ki sledijo ob ponovnem uživanju prepovedanih drog,
- določitev časa ponovnega testiranja na prepovedane droge.

Ob ponavljajočih se pozitivnih testih na prepovedane droge in psihotropna sredstva pristojni organ izreče opomine/ukrepe, kot so opredeljeni v vzgojnem načrtu.

Vzgojni postopki v primeru medvrstniškega nasilja

Medvrstniško nasilje predstavlja načrtno nasilno ravnanje vrstnikov, ki vključuje zlorabo moči s strani ene ali več oseb proti drugim. Vključuje fizično, psihično, verbalno, spolno in ekonomsko nasilje.

Fizično nasilje je nasilje, usmerjeno na telo ali življenje žrtve. Vključuje: spotikanje, odrivanje, prerivanje, pretepanje, boksanje, brcanje, pljuvanje, ščipanje, lasanje, davljenje, grizenje, zaklepanje v prostor, metanje stvari v žrtvev, ugašanje cigaret na žrtvi, napade z orožji (strelnim orožjem, hladnim orožjem) ...

Psihično nasilje je nasilje, usmerjeno na psihično stanje osebe. Vključuje: izločevanje iz skupine, socialno izolacijo, širjenje neresnic o žrtvi, ustvarjanje slabih in neprimernih mnenj o človeku na podlagi stereotipov, nesoglasja, izsiljevanje, grožnje, ustrahovanje, poniževanje, nadzorovanje, postavljanje ultimativ, zbujanje občutkov krivde in

manjvrednosti, pretirano kritičnost, ljubosumje, posesivnost, zahteve po pozornosti, potegavščine, ki otroka spravljajo v težave, hujskanje prijateljev proti otroku, nagovarjanje h kraji ...

Verbalno nasilje vključuje uporabo grobih besed, grobo zmerjanje, vpitje, norčevanje, obrekovanje, poniževanje ...

Spolno nasilje vključuje posilstvo, spolno zlorabo otrok, spolno nadlegovanje, nespodobno nagovarjanje in kretnje, prisiljen spolni odnos, prisiljeno slačenje, prisiljeno poljubljanje, otipavanje, opazovanje, fotografiranje, siljenje h gledanju pornografskih revij in vse dejavnosti povezane s spolnostjo, kjer druga oseba na dejanje ne pristane ali pristane pod prisilo ...

Ekonomsko nasilje vključuje grožnje, izsiljevanje za lastnino ali denar, odvzemanje (tatvine) denarja in lastnine, odvzemanje in uničevanje osebnih predmetov, izvajanje ali napeljevanje k kriminalnim dejanjem (preprodaja ukradenega blaga, preprodaja nedovoljenih stvari ali substanc, kakršnakoli preprodaja...)

Ukrepi ob medvrstniškem nasilju:

1. Pogovor z učencem, ki je bil nasilen (o nasilnem dejanju, o posledicah nasilnega dejanja itd.), in pogovor z učencem, ki je bil žrtev (o nasilnem dogodku, o otrokovih pravicah).
2. Sklic internega timskega sestanka o medvrstniškem nasilju in oblikovanje smernic ukrepanja (oblikovanje individualnega vzgojnega načrta).
3. Razgovor s starši učenca, ki je bil nasilen, in starši učenca, ki je bil žrtev, oz. skupni pogovor z učencem, ki je bil nasilen, in njegovimi starši; skupni pogovor z učencem, ki je bil žrtev, in njegovimi starši glede na dogovore, sprejete na internem tistem sestanku.
4. Informiranje zunanjih institucij o medvrstniškem nasilju (Center za socialno delo (CSD), policija, sodišče itd., včasih pred pogovori s starši).
5. Sklic razširjenega timskega sestanka za učenca, ki je bil nasilen (oblikovanje vzgojnega načrta), in za učenca, ki je bil žrtev (določitev oblik pomoči).
6. Restitucija, mediacija itd.
7. Napotitev učenca na informativni pogovor v ustrezno institucijo oz. v zunanjo obravnavo (Društvo za nenasilno komunikacijo, policist, psiholog ...).
8. Delo z učencem, ki je bil žrtev (če učitelj presodi, da ima nasilno dejanje hujše posledice; psihološke obravnave, razgovor s starši).
9. Prešolanje in izključitev, če otrok ni več šoloobvezen.

Ob vzgojnem ukrepanju zoper storilca nasilnega dejanja se upošteva pravila šolskega reda oz. pristojno zakonodajo. V situacijah, v katerih je neposredno ogrožena varnost in zdravje otrok (kriznih situacijah) v zavodu učitelju/vzgojitelju pomaga svetovalna služba. V primeru zasedenosti svetovalne službe lahko učitelj/vzgojitelj zaprosi kolega/-ico, da v vmesnem času zaposli ostale otroke/mladostnike, mu pomaga pri umiku le-teh ali otroka/mladostnika, ki ima težave, oz. da pomaga drugače.

V situacijah, ko je ogroženo življenje učenca/dijaka (npr. pri poskusu samomora, avtoagresivnosti, heteroagresivnosti itd.), je prva neposredna naloga učitelja, svetovalne službe in vodstva zaščita otroka. O problematiki je nujno potrebno obvestiti starše, razen če gre za situacije, ko je učenec v družini ogrožen, kjer družina vpliva na pojav krizne situacije in je otroka potrebno zavarovati pred družino. V slednjem primeru je o problematiki potrebno obvestiti pristojni center za socialno delo.

Če je potreben pregled pri splošnem zdravniku oz. drugem strokovnjaku:

- se o tem obvesti starše in predlaga, da otroka/mladostnika peljejo k zdravniku oz. drugemu strokovnjaku,
- v kolikor starši otroka/mladostnika zaradi oddaljenosti ali drugih ovir ne morejo peljati na pregled, se člani internega tima dogovorijo, kdo bo uredil vse potrebno za pregled (dogovor z zdravnikom, spremstvo), in otroka peljejo k zdravniku. Osnova za pregled je ustno ali pisno soglasje staršev.

Postopki v primeru nasilja v družini

Nasilje v družini je vsaka uporaba fizičnega, spolnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja enega družinskega člana proti drugemu družinskemu članu oziroma zanemarjanje družinskega člana ne glede na starost, spol ali katerokoli drugo osebno okoliščino žrtve ali povzročiteljice oziroma povzročitelja nasilja.

Fizično nasilje je vsaka uporaba fizične sile, ki pri družinskem članu povzroči bolečino, strah ali ponižanje ne glede na to, ali so nastale poškodbe.

Spolno nasilje so ravnanja s spolno vsebino, ki jim družinski član nasprotuje, je vanje prisiljen ali zaradi svoje stopnje razvoja ne razume njihovega pomena.

Psihično nasilje so ravnanja, s katerimi povzročitelj nasilja pri družinskem članu povzroči strah, ponižanje, občutek manjvrednosti, ogroženosti in druge duševne stiske

Ekonomsko nasilje je neupravičeno nadzorovanje ali omejevanje družinskega člana pri razpolaganju z dohodki oziroma upravljanju s premoženjem, s katerim družinski član samostojno razpolaga oziroma upravlja, ali neupravičeno omejevanje razpolaganja oziroma upravljanja s skupnim premoženjem družinskih članov.

Zanemarjanje je oblika nasilja, kadar oseba opušča dolžno skrb za družinskega člana, ki jo potrebuje zaradi bolezni, invalidnosti, starosti, razvojnih ali drugih osebnih okoliščin (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, Ur.l. RS, št.: 16/2008)

Izvajanje ali napeljevanje k kriminalnim dejanjem (preprodaja ukradenega blaga, preprodaja nedovoljenih stvari ali substanc, kakršnakoli preprodaja...)

Ukrepi ob zaznanem nasilju v družini:

Posebno varstvo pred nasiljem uživajo mladoletni družinski člani.

- Kadar sumijo, da je otrok/mladostnik žrtev nasilja, delavci zavoda o tem obvestijo center za socialno delo (CSD), policijo ali državno tožilstvo.
- Delavci zavoda oziroma vzgojno-izobraževalne ustanove se, kadar sumijo, da je otrok/mladostnik žrtev nasilja v družini, ravna po določilih Zakona o preprečevanju nasilja v družini, Ur.l. št.: 16/08; Pravilnika o obravnavanju nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode, Ur.l. št.: 16/08 ter Dogovora v zvezi z opravljanjem nalog za zaščito otrok, ki izhajajo iz Zakona o preprečevanju nasilja v družini, št. 1224-125/2013/5. Upoštevajo se tudi najnovejše dopolnitve in spremembe.
- V primerih suma izvajanja nasilja nad otrokom/mladostnikom se v zavodu oblikuje interni tim strokovnih delavcev (svetovalni delavec, razrednik oziroma vzgojitelj in delavec, ki je prvi sporočil oziroma opazil spremembe pri otroku, ki bi lahko bile posledice nasilja). Naloge tima so izmenjava informacij v zvezi z dinamiko nasilja nad otrokom in posledicami nasilja, dogovor o načinu podpore oziroma pomoči otroku v zavodu, sodelovanje s CSD, policijo, sodiščem in drugo.
- Zavod sodeluje s Centrom za socialno delo, policijo, tožilstvom, sodiščem in drugimi organi. Če CSD pozove zavod k sodelovanju v multidisciplinarnem timu zaradi obravnave konkretnega primera otroka/mladostnika, v tem timu sodeluje tudi predstavnik zavoda kot član tima, ki ga vodi Center za socialno delo. Na področju zaščite otrok sodeluje zavod z omenjenimi institucijami tudi v drugih oblikah.

V skupino, ki obravnava sum spolne zlorabe se vključi čim manjše število strokovnih delavcev. Običajno so to: pedagoški vodja, razrednik/vzgojitelj v domu, svetovalna služba, strokovni delavec, ki neposredno pozna primer, ter po potrebi ravnatelj. Timske sestanke v primeru zlorab vedno vodi svetovalna služba. O ukrepih se obvesti ravnatelj.

V kolikor obstaja sum oz. je otrok podal izjavo, da je družinski član ali oseba, pri kateri otrok živi, povzročil poškodbo, ki zahteva zdravniško oskrbo, se obvesti CSD ali policijo in v dogovoru z njimi pelje otroka k zdravniku.

Vsi sklepi timov morajo biti jasno zapisani. Vsa poročila, sklepi in ugotovitve, ki nastanejo med obravnavo, morajo biti evidentirani kot uradni dokumenti v skladu s pravili o varstvu osebnih podatkov.

Vse informacije, s katerimi razpolagajo strokovni delavci, ki obravnavajo primer, so strogo zaupne narave (poklicna skrivnost) in se ne širijo zunaj tega kroga. O primerih zlorabe se na strokovnih aktivih dajejo samo kratka obvestila brez podrobnosti.

Sodelovanje s policijo v kriznih situacijah

Zavod je dolžan kriminalistu omogočiti, da opravi preiskavo, če je otrok/mladostnik žrtev kaznivega dejanja.

Če je otrok/mladostnik osumljen kaznivega dejanja, se pogovor policije z njim dovoli samo z vednostjo staršev ob prisotnosti delavca šole, ki ga lahko učenec izbere sam. Če ga učenec ne izbere, pogovoru prisostvuje svetovalni delavec, pedagoški vodja ali učitelj. O pogovoru se napiše uradni zaznamek.

V primeru suma nasilja v družini lahko policija in CSD skupaj opravita razgovor z otrokom/mladostnikom v prostorih zavoda brez vnaprejšnje vednosti staršev. Starše o opravljenem razgovoru čim prej obvesti policija. Strokovni delavec zavoda je lahko navzoč pri razgovoru z otrokom/mladostnikom zaradi čustvene podpore le-temu (glej Dogovor v zvezi z opravljanjem nalog za zaščito otrok, ki izhajajo iz Zakona o preprečevanju nasilja v družini).

VIII. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr.: restitucija).

Vključujejo se v reševanje problemov, ki jih imajo:

- njihovi otroci ali skupina otrok,
- kadar njihovi otroci ali skupina kršijo pravila šole – kodeks ravnanja.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šola izvede obisk strokovnega delavca na domu s soglasjem staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih.

V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

Zato bomo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, pogovorne ure) sodelovanja spodbujali:

- medsebojno komunikacijo staršev,
- se skupaj z njimi odločali o prioriternih nalogah,
- jih sproti obveščali o osebnem razvoju pa tudi kritičnih stvareh, ki zadevajo njihovega otroka in v primerih, da otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno psihološko pomoč.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor v šolo. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole. V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in tudi sodelovali z drugimi institucijami psihosocialne pomoči.

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka :

- ustno,
- po telefonu ali
- pisno.

Po telefonu, kot nujno obvestilo, bomo starše obvestili o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- večjo materialno škodo,

- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka.

Oblike sodelovanja:

- predavanja,
- šola za starše,
- šolske prireditve
- skrb za čisto okolje,
- ustvarjalne delavnice...

VIII.1. OBVEZNOSTI STARŠEV

Šola ob začetku šolskega leta učence in njihove starše seznani s pravili, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti učencev.

Šola sodeluje s starši na roditeljskih sestankih najmanj dvakrat letno, lahko pa se z njimi dogovori tudi za druge oblike sodelovanja, kot so pisno obveščanje staršev, obveščanje in posvetovanje s starši po telefonu v nujnih primerih ali na drug ustrezen način.

Delo s starši učencev se organizira v okviru roditeljskih sestankov, govorilnih ur, preko neposrednega stika s starši osebno, po telefonu v nujnih primerih in na načine, ki so opisani v vzgojnem načrtu šole.

Starši so dolžni:

- spremljati napredek svojega otroka (govorilne ure in druge oblike sodelovanja s šolo),
- poskrbeti za varen prihod in odhod otroka v šolo,
- obveščati šolo o odsotnosti učenca zaradi bolezni ali drugih razlogov,
- se udeleževati roditeljskih sestankov,
- odzvati se na vabilo razrednika, ravnatelja ali svetovalne službe,
- vsako spremembo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz 95. člena Zakona o osnovni šoli, sporočiti šoli najkasneje v sedmih dneh od nastale spremembe.

Staršem in spremljevalcem otrok praviloma ni dovoljeno gibanje po šoli, razen v času govorilnih ur, roditeljskih sestankih, prireditvev na šoli ali na dogovorjenih razgovorih s strokovnimi delavci šole.

IX. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt Centra za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan je temeljni dokument za vzgojno delo. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena zakona o osnovni šoli.

Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva in Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

SVET ŠOLE:	Sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole.
UČITELJSKI ZBOR:	opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.
RAZREDNIKI:	so odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
STARŠI:	sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta s ciljem, da se doseže uspešno usposabljanje in zaključek šolanja otroka in s soustvarjanjem šolske klime.
RAVNATELJ:	uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Vzgojni načrt je bil potrjen na:

na rednem sestanku učiteljskega zbora dne 27. 8. 2009.

na redni seji sveta staršev dne 21. 10. 2009.

na redni seji sveta šole 12. 11. 2009.

S spremembami in dopolnitvami vzgojnega načrta sta bila svet staršev in svet zavoda seznanjena na redni seji dne 22. 10. 2019.

Spremembe se uporabljajo od 1. septembra 2019 dalje.

Ravnatelj:
Korado Lešnik, univ. prof. def.